

33576

Natuurbeleid

Nr. 400

Brief van de staatssecretaris van Landbouw,
Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 november 2024

Op 6 september 2024 heeft de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur verzocht een reactie te geven op de notitie 'Verdroging en drinkwateronttrekking zijn belangrijke obstakels voor natuurherstel' van stichting Samenleving, Landbouw en Natuur (kenmerk 2024Z12237/2024D31512). Hierbij voldoe ik aan dit verzoek.

De notitie stelt dat verdroging, veroorzaakt door drinkwateronttrekking, een grotere bedreiging vormt voor natuurherstel dan stikstofdepositie. Er wordt gesteld dat de grondwaterstand aanzienlijk daalt door de grootschalige onttrekking van grondwater, wat leidt tot droogteschade, verzuring van de bodem door calciumonttrekking en verstoring van het stikstofafbraakproces (denitrificatie). SLN pleit voor heroverweging van drinkwaterwinning in natuurgebieden en benadrukt dat effectieve natuurherstelmaatregelen zich vooral moeten richten op het tegengaan van verdroging in plaats van enkel stikstofreductie.

Verdroging is inderdaad een belangrijke drukfactor voor de natuur. De waterhuishouding in een gebied bepaalt de beschikbaarheid van water in de bodem en speelt een cruciale rol in het behoud van ecosystemen.

In de herstelstrategieën voor beschermde natuur¹ wordt onderkend dat niet alleen stikstof maar ook verdroging kan leiden tot onder andere verzuring en verzuuring van de vegetatie. Mede daarom worden vernattingsmaatregelen ingezet om gebieden met een overbelasting door stikstof te verbeteren. Door een andere drukfactor (met vergelijkbaar effect) aan te pakken, kan de natuurkwaliteit verbeteren, ook al is het stikstofprobleem nog niet opgelost.

Tegelijk is duidelijk dat stikstof een belangrijke drukfactor is. Zie bijvoorbeeld publicaties van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)² en van Wageningen University & Research (WUR)³⁴. Met

¹ <https://www.natura2000.nl/hulpmiddelen/herstelstrategieen>

² <https://www.pbl.nl/onderwerpen/stikstof-en-natuur/feiten-en-cijfers-clo>

³ <https://www.wur.nl/nl/nieuws/stikstofdepositie-vermindert-ook-op-grotere-schaal-de-biodiversiteit.htm>

⁴ <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/environmental-research/show-wenr/natuur-stikstofgevoeliger-dan-gedacht-kritische-depositiewaarden-omlaag.htm>

name in van nature droge natuur (zoals de habitattypen, Grijze duinen, Droge heiden en Oude eikenbossen) kan verdroging niet de belangrijkste drukfactor zijn. Ik wil daarom voor mijn beleid naar alle drukfactoren kijken.

Per gebied verschilt de invloed van elk van deze, en andere, factoren. De Natuurdoelanalyses laten zien wat de huidige toestand is van elk Natura 2000-gebied en of er extra maatregelen nodig zijn om natuur te behouden en waar nodig te verbeteren⁵. Drukfactoren die in een Natura 2000-gebied tot verslechtering leiden worden dus in deze analyses geïdentificeerd. Deze drukfactoren dienen aangepakt te worden door middel van maatregelen die beschreven worden in het Natura 2000-beheerplan. Een beheerplan heeft een geldigheidsduur van 6 jaar en kan eenmalig met nog 6 jaar worden verlengd. Eenieder die het oneens is met de voorgenomen natuurherstelmaatregelen in het beheerplan kan een zienswijze indienen tijdens de terinzagelegging. De ingediende zienswijzen worden beoordeeld en het plan wordt hier al dan niet op aangepast.

De staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J.F. Rummenie

⁵ <https://www.bij12.nl/onderwerp/stikstof/gebiedsgerichte-aanpak/natuurdoelanalyses/>